

RAPORT ACTIVITATE
Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală
01.01.2025 - 31.12.2025

Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală este o instituție publică cu personalitate juridică ce funcționează ca autoritate de referință la nivel național în probleme de diagnostic și supraveghere medicală veterinară, sănătate și bunăstare animală și medicină legală veterinară; realizează coordonarea metodologică a activității laboratoarelor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, testarea competențelor tehnice ale acestora; cercetarea, asimilarea, omologarea și introducerea în practica de laborator a metodelor și tehnicilor noi de diagnostic; precizarea sau confirmarea diagnosticului în situații deosebite, expertiză de diagnostic, statistică, analiză de risc și prognoză sanitară veterinară; cercetare și activitate științifică în domeniul de competență medicală veterinară.

În raport cu obiectivele anului 2025, la 31.12.2025 institutul a realizat următoarele:

1. Supravegherea sănătății animalelor prin examene de laborator, precizarea diagnosticului și realizarea expertizei de diagnostic pentru domeniile de competență ale IDSA

În perioada 01.01.2025 - 31.12.2025, au fost recepționate un număr de 86.278 probe și au fost înregistrate în aplicația ATLAS vet LIMS 6525 de cereri de analiză (CA).

În funcție de contextul prelevării, din totalul de 6525 CA, 3221 au fost destinate analizelor pentru supraveghere și monitorizare, 645 pentru confirmare, 2633 la cerere, 26 menținere/evaluare/testare capacitate analitică.

În cadrul controlului oficial, au fost recepționate și examinate un număr de 31.020 probe pentru care au fost efectuate 79.122 analize de laborator, din care: 23.130 probe au fost recepționate în Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor și ecvideelor, supuse la 56.482 analize de laborator, iar 5.926 probe au fost recepționate în programele anuale și multianuale de eradicare, combatere și monitorizare a anumitor boli ale animalelor și zoonoze, implementate în Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală și supuse la 22.640 analize de laborator.

În cursul acestei perioade, în cadrul Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor și ecvideelor, au fost recepționate și examinate 54.705 probe cu plată.

În baza unor contracte comerciale încheiate cu parteneri din România sau străinătate, IDSA a recepționat și examinat un număr de 609 probe, pentru care au fost efectuate 6.719 analize de laborator.

Pentru confirmarea/infirmarea rezultatelor obținute de către laboratoarele sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, în cadrul Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală au fost recepționate și examinate un număr de 1.965 probe prin 6.033 analize de laborator. Ca urmare a rezultatelor obținute, au fost confirmate rezultatele laboratoarelor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene pentru 1.011 probe supuse la 4.839

analize de laborator, pentru restul de 609 probe supuse la 1.194 analize de laborator rezultatele nu au fost confirmate.

În cadrul Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală au fost recepționate și examinate, pe parcursul acestei perioade, au fost primite 6 probe transmise de DSVSAJ pentru expertiză medico-legală, inclusiv în caz de litigii pentru care a fost efectuate 33 analize de laborator, 7 probe pentru expertiza medico-legală transmise de persoane juridice finanțate din fonduri publice, pentru care a fost efectuate 814 analize de laborator, 58 probe pentru expertiza medico-legală transmise de persoane juridice sau fizice, la cerere și contracost, pentru care au fost efectuate 434 analize de laborator.

Din cele 7.656 tulpini de agenți patogeni din colecția IDSA, au fost pasate 214 tulpini prin realizarea a 714 analize de laborator specifice, 706 noi tulpini de agenți patogeni au intrat în colecția de agenți patogeni a IDSA.

Au fost izolate și caracterizate 78 tulpini de agenți patogeni, pentru care au fost examinate 109 probe prin 4.116 analize de laborator.

De asemenea, 715 tulpini Salmonella au fost tipizate serologic prin 19.513 analize de laborator specifice.

S-au realizat 1.008 analize de laborator pentru monitorizarea antibioretistenței a 45 tulpini de bacterii patogene.

127 tulpini de Salmonella sp. au fost testate în direcția monitorizării antibioretistenței prin 3058 analize de laborator.

Au fost realizate 31 analize de laborator pentru 22 probe în cadrul acțiunii de supraveghere a sănătății și bunăstării animalelor de laborator din biobază, precum și 1.716 analize de laborator pentru 1.716 probe în cadrul a 336 acțiuni de verificare a eficienței decontaminării.

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, acest obiectiv s-a realizat în proporție de 100%.

2. Dezvoltarea capacității de diagnostic pentru depistarea bolilor la animale, inclusiv a zoonozelor prin participarea specialiștilor IDSA la instruirii organizate de Laboratoarele de Referință ale Uniunii europene sau de alte instituții internaționale, recunoscute, în vederea asimilării de noi metode de diagnostic cuprinse în manualul OIE sau în legislația Uniunii Europene

Pentru dezvoltarea profesională continuă, dezvoltarea capacității de diagnostic și menținerea abilităților profesionale, 148 angajați IDSA au participat la 103 acțiuni de instruire profesională și pentru menținerea capabilităților, astfel: în IDSA au fost organizate 111 acțiuni de instruire a propriului personal cu participarea a 148 angajați IDSA; la 13 acțiuni de instruire desfășurate în România, în regim on-line sau off-line, au participat 23 angajați IDSA; la 17 acțiuni de instruire desfășurate în străinătate, în regim on-line sau off-line, au participat 19 angajați IDSA.

În perioada 01.01.2025-31.12.2025, au fost asimilate 4 noi metode de laborator; au fost validate 16 metode de diagnostic pentru care au fost realizate 592 analize de laborator pentru 487 probe și 3 noi metode de diagnostic au fost introduse în practica curentă a analizelor de laborator.

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, acest obiectiv s-a realizat în proporție de 100%.

3. Armonizarea metodelor de diagnostic utilizate în controlul oficial pentru depistarea bolilor la animale, inclusiv a zoonozelor

Pentru armonizarea diagnosticului de laborator cu standardele internaționale și pentru menținerea competențelor în domeniul diagnosticului de laborator, specialiștii din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală au participat la 53 de acțiuni PT/ILC, prin accesarea a 58 scheme de încercări de competență organizate de Laboratoarele de Referință ale Uniunii Europene, 711 probe fiind supuse la 12.712 analize de laborator. În același scop, specialiștii din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală au participat la 1 de acțiune PT/ILC, prin accesarea a 1 schemă de încercări de competență organizată de alte Instituții și organizații în domeniu, acreditate internațional, 1 probă fiind supusă la 21 analize de laborator.

Pentru armonizarea metodelor de diagnostic utilizate în rețeaua LSVSA-urilor județene, Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală a organizat un număr de 57 acțiuni de instruire la care au participat 474 specialiști.

De asemenea, au fost organizate 3 acțiuni la care au participat 34 specialiști din structurile administrative ale DSVSA județene, 6 acțiuni la care au participat 9 specialiști din alte instituții bugetare și/sau persoane juridice de profil sau cu incidență în domeniul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor și 5 acțiuni la care au participat 8 specialiști, persoane fizice participante la acțiuni de instruire, la cerere și contracost.

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, acest obiectiv s-a realizat în proporție de 100%.

4. Monitorizarea capacității analitice a LSVSA județene prin organizarea de scheme de încercări de competență, pentru metodele utilizate în diagnosticul bolilor cuprinse în controlul oficial

Pentru verificarea capabilității de diagnostic a tuturor laboratoarelor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, IDSA a organizat, în cadrul runde anuale 2025, 21 scheme de încercări de competență, pentru care au fost calibrate 8.966 obiecte de încercare de competență (OIC), pentru care au fost efectuate 9.085 analize pentru producerea, pregătirea, verificarea omogenității și stabilității și atribuirea valorii OIC. Pentru acestea, FIC IDSA a emis 31 rapoarte finale, consecutiv testărilor de încercări de competență prin organizarea de scheme de încercări de competențe.

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, pentru acest obiectiv s-au derulat etapele planificate în proporție de 100%.

5. Obținerea și menținerea capacității de diagnostic și a recunoașterii naționale și internaționale pe domeniile de referință ale IDSA

IDSA își desfășoară activitatea în regim acreditat în conformitate cu cerințele standardelor SR EN ISO 17025 (din anul 2003) și SR EN ISO 147043 ca furnizor de scheme pentru încercări de competență (din anul 2016). În anul 2025, a fost efectuată acțiunea de evaluare a conformității la cerințele SR ISO 17025 pentru 194 meode de laborator

grupate în 8 domenii analitice, precum și SR ISO 17043:2010 pentru 45 scheme de încercări de competență grupate în 7 domenii analitice. În luna decembrie, FIC IDSA a depus la RENAR documentele premergătoare tranziției la cerințele ediției revizuite a SR EN ISO/IEC 17043:2023, precum și o propunere de extindere pentru 9 scheme de intercomparare, pentru metode aplicate în control oficial.

Institutul este acreditat conform cerințelor:

- a) ISO 17025 pentru 194 metode în 8 domenii, astfel
  - 20 metode pentru domeniul morfopatologie/EST
  - 25 metode pentru domeniul bacteriologie
  - 6 metode pentru domeniul micologie-micotoxicologie
  - 25 metode pentru parazitologie - atachnoentomologie
  - 52 metode pentru domeniul serologie virală bacteriană, parazitară - imunologie
  - 18 metode pentru domeniul virusologie(biologie virală)
  - 35 metode pentru domeniul biologie moleculară și organisme modificate genetic
  - 13 metode pentru domeniul chimie - toxicologie (ecotoxicologie)
- b) ISO 17043 pentru 45 scheme de încercări de competență în 7 domenii, astfel:
  - 3 scheme de intercomparare pentru domeniul morfopatologie/EST
  - 15 scheme de intercomparare pentru domeniul bacteriologie
  - 5 scheme de intercomparare pentru parazitologie - atachnoentomologie
  - 13 scheme de intercomparare pentru domeniul serologie virală bacteriană, parazitară - imunologie
  - 2 scheme de intercomparare pentru domeniul virusologie (biologie virală)
  - 7 scheme de intercomparare pentru domeniul biologie moleculară și organisme modificate genetic

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, pentru acest obiectiv s-au derulat etapele planificate în proporție de 100%.

6. Programe de cercetare implementate în IDSA și lucrări științifice de specialitate

6.1 Faza a treia, 01.12.2024-30.11.2025 a proiectului ADER 10.1.1 - Cercetări privind elaborarea unor produse de tip imunoprofilactic și biocide, utilizabile în controlul pestei porcine africane și al factorilor de risc epidemiologic în România

- program finanțare: Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe anii 2023-2026, "Agricultură și Dezvoltare Rurală - ADER 2026"

- cod proiect: ADER 10.1.1

- contract finanțare: 10.1.1/29.01.2024

- instituție finanțatoare: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

- buget proiect: 9.300.000 lei

- perioada implementare: 22.01.2024 la 31.12.2026

- obiectiv proiect: obținerea unor rezultate specifice (izolate virale pentru a folosite la producerea de vaccin de către producătorii de biopreparate; date privind prezenta virusului pestei porcine africane în diferite tipuri de probe cum ar fi furajele și preparatele din carne; crearea unei aplicații pentru telefonul mobil, destinată vânătorilor, etc) care să

fie utilizate pentru proiectarea unor măsuri cu specificitate crescută de prevenire și control a pestei porcine africane atât în exploatațiile din industria creșterii porcului, cât și în exploatațiile noncomerciale de porcine, astfel încât să se poată redobândi statusul de liber de boală într-un orizont de timp cât mai predictibil. Elaborarea a cel puțin un produs biocid fără impact sau cu impact minim asupra mediului înconjurător și eficiență crescută împotriva virusului pestei porcine africane și potențiale formule vaccinale, sunt rezultate ce vor fi utilizabile în scopul fundamentării și dezvoltării activității de supraveghere și control a infecției cu virusul pestei porcine africane, la porcii domestici și mistreți, în România

- parteneri: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor; Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară; Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca; Universitatea pentru Științele Vieții "Ion Ionescu de la Brad" din Iași; Universitatea de Științele Vieții "Regele Mihai I" din Timișoara; Romvac Company SA; Universitatea Transilvania din Brașov.

6.2. Faza a treia, 01.11.2024-31.10.2025, a proiectului ADER 10.1.2. - Cercetări privind particularitățile evolutive ale tulpinii de virus gripal și elaborarea unor produse de tip imunoprofilactic utilizabile în controlul gripei aviare și al factorilor de risc epidemiologic în România

- program finanțare: Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe anii 2023-2026, "Agricultură și Dezvoltare Rurală - ADER 2026"

- cod proiect: ADER 10.1.2

- contract finanțare: 10.1.2/12.03.2023

- instituție finanțatoare: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

- buget proiect: 4.000.000 lei

- perioada implementare: 01.07.2023 la 31.12.2026

- obiectiv proiect: Studiarea particularităților genetice evolutive ale tulpinilor de virus gripal și producerea, a cel puțin un produs de tip imunoprofilactic utilizabil în controlul gripei aviare și al factorilor de risc epidemiologic în România

- parteneri: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor; Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară; Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca; Universitatea pentru Științele Vieții "Ion Ionescu de la Brad" din Iași; Universitatea de Științele Vieții "Regele Mihai I" din Timișoara; Universitatea Transilvania din Brașov.

6.3. Finalizarea implementării proiectului "Generarea unor anticorpi monoclonali umani și/sau umanizați cu potențial terapeutic în infecții virale de importanță majoră pentru sănătatea publică (VIROMAB H)"

- program finanțare: Planului Sectorial de Cercetare-Dezvoltare al Ministerului Apărării Naționale aferent perioadei 2023-2026

- cod proiect: (VIROMAB H)

- acord finanțare: 3344/06.05.2022- instituție finanțatoare: Ministerul Apărării Naționale

- buget proiect alocat IDSA pentru perioada 2022-2024: 132.000 lei, din care 65.000 în 2024

- perioada implementare: 2022-2025

- obiectiv proiect: obținerea de anticorpi monoclonali umani și/sau umanizați cu potențial terapeutic în infecții virale de importanță majoră pentru sănătatea publică

- coordonator proiect: Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Medico - Militară "Cantacuzino"

6.4. Finalizarea implementării cu succes a proiectului "Capacity building of Moldova's national reference laboratories - animal health laboratories",

- instituție finanțatoare: Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO),

- contract finanțare: 8346/10.09.2024,

- buget: 17.381 euro,

- perioada implementare: de la 10.09.2024 la 30.09.2025,

- obiectiv proiect: sprijin pentru Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor din Republica Moldova pentru implementarea și validarea unor noi metode de diagnostic pentru domeniul AMR,

- beneficiar proiect: Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor,

- rol IDSA în proiect: Furnizarea serviciilor de instruire teoretică și practică și a schemelor de intercomparare către Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor Și Siguranța Alimentelor (fostul Centrul Republican de Diagnostic Veterinar) din Republica Moldova în scopul implementării și validării unor metode de diagnostic pentru domeniul AMR.

De asemenea, specialiștii din cadrul IDSA au participat la 40 evenimente cu caracter științific desfășurate în țară și evenimente cu caracter științific desfășurate în străinătate, în regim on-line sau face-to-face, inclusiv la lucrările anuale organizate de laboratoarele de referință ale Uniunii Europene (EU-RL).

Pentru perioada cuprinsă între 01.01.2025 și 31.12.2025, acest obiectiv s-a realizat în proporție de 100%.

7. Raportarea cheltuielilor defalcate pe programe

În perioada 01.01.2025 - 31.12.2025, subvențiile acordate de la bugetul statului, în valoare de 26.643.186 lei, au fost utilizate astfel:

- 4.985.664 lei pentru cheltuieli materiale;
- 19.284.431 lei pentru cheltuieli de personal;
- 216.180 lei pentru cheltuieli cu privire la contribuția aferentă persoanelor cu handicap neîncadrate;
- 894.103 lei cheltuieli privind programele cofinanțate;
- 1.262.808 lei cheltuieli de capital.

Veniturile proprii, în sumă de 1.762.491 lei au fost realizate din încasarea tarifelor pentru analizele de laborator și a prestărilor de servicii, suma fiind destinată acoperirii cheltuielilor materiale.

Veniturile institutului au fost completate cu sumele:

- 877.475 lei reprezentând sume încasate de IDSA ca urmare a participării IDSA în proiecte ADER;
- 52.909 lei reprezentând sume incasate de IDSA ca urmare a participării IDSA în proiectul VIROMAB H;
- 62.168 lei reprezentând sume încasate de IDSA ca urmare a participării specialiștilor în diferite proiecte de cercetare finanțate cu fonduri externe.

8. Nerealizări, cu menționarea cauzelor acestora (acolo unde este cazul)

Având în vedere provocările specifice domeniului de activitate, respectiv lupta împotriva bolilor animalelor și a celor care se transmit de la animale la om, institutul a desfășurat o activitate intensă și susținută pentru atingerea obiectivelor declarate și asumate, depunând eforturi susținute pentru îndeplinirea obiectivelor asumate în condiții de subfinanțare a activității curente și a lipsei de investiții necesare pentru reînnoirea echipamentelor tehnice de laborator uzate fizic și moral, dar care sunt menținute în funcțiune prin mari sacrificii financiare și tehnice.

9. Propuneri pentru remedierea deficiențelor

În condițiile în care, la sfârșitul anului 2025, deja se resimte acut subfinanțarea ultimilor ani, menținerea unui cadru de subfinanțare în 2026 pune la grea încercare menținerea capacității institutului de îndeplinire a obiectivelor asumate și periclitează activitatea specifică, din cauza lipsei materialelor necesare (kituri, reagenți și consumabilele) ori a pericolului neachitării la timp a facturilor pentru mentenanța echipamentelor, audituri de supraveghere a acreditării RENAR, materiale, utilități, combustibili, etc, ceea ce ar conduce la suspendarea acreditării IDSA ori la imposibilitatea de a răspunde solicitărilor de îndeplinire a obiectivului național strategic de supraveghere sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a teritoriului național precum și de supraveghere din domeniul organismelor modificate genetic.